

PHÁT TRIỂN TÀI CHÍNH VÀ CHUỖ GIÁ TRỊ TOÀN CẦU: BẰNG CHỨNG TỪ CƠ SỞ DỮ LIỆU QUỐC TẾ

**Financialization and global value chains:
evidence from an international database**

NGUYỄN THỊ CẨM THỦY

*N*ghiên cứu này kiểm định tác động của phát triển tài chính đến sự tham gia chuỗi giá trị toàn cầu của các quốc gia thuộc các nhóm thu nhập khác nhau trong giai đoạn 2005 - 2022, sử dụng các mô hình hồi quy dữ liệu bảng và phương pháp PCSE. Kết quả cho thấy, phát triển tài chính, đặc biệt là sự mở rộng chiều sâu và hiệu quả của thị trường tài chính, có tác động tích cực đến mức độ tham gia chuỗi giá trị toàn cầu. Hiệu quả của hệ thống tài chính đóng vai trò nổi bật hơn so với khả năng tiếp cận. Đồng thời, tác động này rõ rệt hơn ở nhóm nước thu nhập trung bình và cao. Từ phát hiện đó, nghiên cứu đề xuất hai khuyến nghị chính: (i) các quốc gia cần chú trọng cải thiện hiệu quả hoạt động của hệ thống tài chính thay vì chỉ mở rộng quy mô; (ii) chính sách phát triển tài chính nên được thiết kế phù hợp với từng nhóm thu nhập để nâng cao khả năng tham gia và vị thế trong mạng lưới chuỗi giá trị toàn cầu toàn cầu.

Từ khóa: chuỗi giá trị toàn cầu, phát triển tài chính, tác động ngắn hạn và dài hạn.

This study investigates the impact of financialization on global value chains (GVC) participation by different income groups over the period 2005-2022, applying panel regression models with the PCSE estimator. The findings indicate that financial development - particularly the depth and efficiency of financial markets - positively influences GVC participation, while financial efficiency plays a more decisive role than financial access. The effects are stronger in upper-middle- and high-income countries. Based on these results, two key policy implications are highlighted: (i) countries should prioritize improving the efficiency of financial systems rather than merely expanding their size, and (ii) financial development policies need to be tailored to different income groups in order to strengthen integration and enhance competitiveness within global value chains.

Keywords: global value chains, financial development, short- and long-run effects.

1. Giới thiệu

Trong bối cảnh toàn cầu hóa, chuỗi giá trị toàn cầu ngày càng đóng vai trò trung tâm trong tăng trưởng và hội nhập kinh tế quốc tế (De Backer và cộng sự, 2018). Chuỗi giá trị toàn cầu đại diện cho quá trình phân tách và chuyên môn hóa các hoạt động sản xuất giữa các quốc gia, tạo cơ hội cho

doanh nghiệp và người lao động tham gia sâu hơn vào mạng lưới thương mại toàn cầu, qua đó thúc đẩy công nghiệp hóa, chuyển dịch cơ cấu và phát triển bền vững (UNCTAD, 2013). Tuy nhiên, sau giai đoạn mở rộng

Nguyễn Thị Cẩm Thủy, TS., Khoa Kinh doanh quốc tế, Học viện Ngân hàng.